

Prečišćeni tekst Zakona o spomen-obilježjima obuhvata sljedeće propise:

1. Zakon o spomen-obilježjima ("Službeni list Crne Gore", br. 040/08 od 27.06.2008),
2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje ("Službeni list Crne Gore", br. 040/11 od 08.08.2011),
3. Zakon o izmjenama Zakona o spomen - obilježjima ("Službeni list Crne Gore", br. 002/17 od 10.01.2017),
4. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona kojima su propisane odredbe o inspekcijskom nadzoru ("Službeni list Crne Gore", br. 084/24 od 06.09.2024), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

ZAKON

O SPOMEN - OBILJEŽJIMA

("Službeni list Crne Gore", br. 040/08 od 27.06.2008, 040/11 od 08.08.2011, 002/17 od 10.01.2017, 084/24 od 06.09.2024)

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Spomen-obilježjima se trajno obilježavaju značajni događaji, čuvaju uspomene na istaknute ličnosti, njeguju ljudski ideali i kulturno-istorijske tradicije i odaje počast borcima za slobodu, civilnim žrtvama rata i masovnim stradanjima ljudi.

Član 2

Spomen-obilježje je spomen-objekat (spomen-groblje, spomen-kosturnica, spomenik, spomen-bista, spomen-ploča, spomen-kuća, spomen-dom, memorijalni muzej, zadužbinski objekat i dr.), koji izgledom, sadržajem, oznakama ili natpisom doprinosi trajnom očuvanju vrijednosti iz člana 1 ovog zakona.

Spomen-obilježjem smatra se i naziv javne ustanove, javnog preduzeća, naselja i javnog objekta (ulica, trg, put, park, česma i dr.), ako simbolizuje vrijednosti iz člana 1 ovog zakona.

Spomen-obilježjem ne smatra se objekat na groblju, osim spomen-groblja i zadužbinskog vjerskog objekta.

Član 3

Podizanje, zaštita i održavanje spomen-obilježja je u javnom interesu.

Član 4

Značajnim događajem smatra se događaj, koji:

- 1) je bio od izuzetnog značaja za državni, društveni, ekonomski ili kulturni razvoj Crne Gore;
- 2) predstavlja važan datum u oslobodilačkim i antifašističkim težnjama crnogorskog naroda ili drugih naroda u Crnoj Gori;
- 3) je od međunarodnog istorijskog, naučnog ili kulturnog značaja;
- 4) je bitno doprinio međunarodnom položaju i ugledu Crne Gore;
- 5) predstavlja doprinos u borbi za mir, razumijevanje ili saradnju naroda u svijetu;
- 6) je od posebnog značaja za određeno područje ili mjesto u Crnoj Gori.

Član 5

Istaknutom ličnošću smatra se lice:

- 1) koje je posebno zaslužno za državni, društveni, ekonomski, naučni ili kulturni razvoj Crne Gore ili određenog područja, odnosno mjesta u Crnoj Gori;
- 2) čije djelo ima međunarodni istorijski, naučni, kulturni, humanistički ili sportski značaj;
- 3) koje je bilo organizator ili istaknuti učesnik oslobodilačkog rata, ustanka ili pokreta;
- 4) koje se posebno istaklo u borbi protiv fašizma.

Spomen-obilježje, u smislu stava 1 ovog člana, može se podići vojnoj jedinici koja se posebno istakla u borbi za slobodu Crne Gore.

Član 6

Masovnim stradanjem ljudi smatra se slučaj u kojem je više lica izgubilo život u sredstvima ili od sredstava javnog saobraćaja, na radnom mjestu, u zemljotresu ili drugoj elementarnoj nepogodi.

Član 7

Ovaj zakon ne odnosi se na spomen-obilježja koja, u skladu sa zakonom, imaju status kulturno dobro.

II. PODIZANJE SPOMEN-OBILJEŽJA

Član 8

Podizanje spomen-obilježja je izgradnja ili postavljanje spomen-objekta, odnosno davanje naziva javnoj ustanovi, javnom preduzeću, naselju ili javnom objektu.

Spomen-obilježja se podižu u skladu sa programom podizanja spomen-obilježja (u daljem tekstu: Program), koji donosi skupština opštine, glavnog grada i prijestonice (u daljem tekstu: skupština opštine), uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove kulture (u daljem tekstu: nadležni organ).

Član 9

Spomen-obilježje za značajan događaj ne može se podići prije isteka roka od 50 godina od dana kada se događaj zbio.

Spomen-obilježje istaknutoj ličnosti ne može se podići prije isteka roka od 20 godina od dana kada je lice umrlo.

Izuzetno, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore, spomen-obilježje za značajni događaj ili istaknutoj ličnosti može se podići prije isteka roka iz st. 1 i 2 ovog člana.

Član 10

Nije dozvoljeno podizati spomen-obilježje:

- 1) za događaj koji označava gubitak slobode ili nezavisnosti Crne Gore;
- 2) za događaj koji simbolizuje, odnosno označava saradnju sa okupatorom, njegovim saveznikom ili pomagačem;
- 3) za događaj koji predstavlja sukob naroda isključivo na vjerskoj ili nacionalnoj osnovi;
- 4) licu koje je bilo saradnik okupatora, njegovog saveznika ili pomagača;
- 5) licu koje je zastupalo fašističke, šovinističke ili nacističke ideje ili ideologije;
- 6) licu koje je osuđeno za krivično djelo protiv čovječnosti ili drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom ili je proglašeno ratnim zločincem;
- 7) licu koje je u istoriji Crne Gore ili u istoriji čovječanstva imalo negativnu ulogu.

Član 11

Program sadrži:

- 1) značajne događaje, istaknute ličnosti, ljudske ideale, kulturno-istorijske tradicije, borce za slobodu, civilne žrtve rata i masovna stradanja ljudi za koje će se podići spomen-obilježje, sa obrazloženjem razloga za podizanje spomen-obilježja;
- 2) vrstu spomen-obilježja, način podizanja i opis simboličkog značenja;
- 3) spisak spomen-obilježja koja će biti izmijenjena, dorađena, izmještena, zamijenjena ili uklonjena, sa obrazloženjem razloga;
- 4) druge elemente neophodne za sprovođenje Programa.

Član 12

Predlog Programa se dostavlja nadležnom organu radi davanja saglasnosti u odnosu na vrijednosti iz člana 11 stav 1 tačka 1 ovog zakona za koje se planira podizanje spomen-obilježja i na razloge za izmjenu, doradu, izmještanje, zamjenu ili uklanjanje spomen-obilježja.

Nadležni organ dužan je da razmotri predlog Programa i da donese rješenje najkasnije u roku od 60 dana od dana dostavljanja predloga Programa.

Nadležni organ može zatražiti da se predlog Programa dopuni u skladu sa članom 11 ovog zakona.

Ako nadležni organ u roku iz stava 2 ovog člana ne donese rješenje, smatra se da postoji saglasnost na predlog Programa.

Član 13

Skupština opštine može donijeti Program samo u okviru date saglasnosti nadležnog organa.

Skupština opštine dužna je da dostavi nadležnom organu Program najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja.

Član 14

Spomen-obilježje izgradnjom ili postavljanjem spomen-objekta može podići Crna Gora, opština, mjesna zajednica, vjerska zajednica i drugo pravno lice.

Spomen-obilježje izgradnjom ili postavljanjem spomen-objekta može podići strana država ili međunarodna organizacija.

Spomen-obilježje davanjem naziva javnoj ustanovi ili javnom preduzeću može podići osnivač ovih pravnih lica.

Spomen-obilježje davanjem naziva naselju ili javnom objektu može podići opština.

Član 15

Spomen-obilježje se podiže na mjestu gdje se značajni događaj zbio, u mjestu gdje je istaknuta ličnost rođena, stvarala, djelovala, poginula ili umrla, odnosno na mjestu koje je adekvatno za ostvarivanje cilja koji se podizanjem spomen-obilježja želi ostvariti.

Spomen-obilježje izgradnjom ili postavljanjem spomen-objekta podiže se na vidnom i pristupačnom mjestu.

Član 16

Skupština opštine, u skladu sa Programom, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa, donosi odluku o podizanju spomen-obilježja.

Odluku o podizanju spomen-obilježja izgradnjom ili postavljanjem spomen-objekta, odnosno davanjem naziva javnoj ustanovi ili javnom preduzeću, skupština opštine donosi na zahtjev subjekata iz člana 14 st. 1, 2 i 3 ovog zakona.

Odluku o podizanju spomen-obilježja davanjem naziva naselju ili javnom objektu, skupština opštine donosi na prijedlog ovlašćenog predlagača, u skladu sa zakonom i statutom opštine.

Ne može se podizati spomen-obilježje bez odluke skupštine opštine donijete u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Član 17

Nadležni organ dužan je da razmotri predlog odluke o podizanju spomen-obilježja i da donese rješenje u roku od 30 dana od dana dostavljanja.

Član 18

Zahtjev za podizanje spomen-obilježja sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu zahtjeva;
- 2) naznačenje događaja, ličnosti, ideala ili kulturno-istorijske tradicije za koje se traži podizanje spomen-obilježja;
- 3) podatke o vrsti i veličini spomen-obilježja;
- 4) predlog teksta koji će biti ispisan na spomen-obilježju;
- 5) predlog mjesta podizanja spomen-obilježja;
- 6) predlog načina održavanja spomen-obilježja.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se predlog idejnog rješenja spomen-obilježja i saglasnosti predviđene ovim zakonom.

Član 19

Ako se spomen-obilježje postavlja na objektu ili ako se gradi na zemljištu koje pripada objektu, za podizanje spomen-obilježja potrebna je saglasnost vlasnika, odnosno korisnika objekta.

Ako se spomen-obilježje postavlja na objektu koji je kulturno dobro ili ako se gradi na prostoru koji je zaštićena okolina kulturnog dobra, za podizanje spomen-obilježja potrebna je saglasnost organa državne uprave nadležnog za zaštitu kulturnih dobara.

Ako se spomen-obilježje gradi na prostoru koji je zakonom ili u skladu sa zakonom zaštićena prirodna cjelina, za podizanje spomen-obilježja potrebna je saglasnost organa državne uprave nadležnog za zaštitu prirode.

Član 20

Odluka o podizanju spomen-obilježja postavljanjem ili izgradnjom spomen-objekta sadrži:

- 1) značajni događaj, istaknutu ličnost, ljudski ideal, kulturno-istorijsku tradiciju, borbe za slobodu, civilne žrtve rata ili masovno stradanje ljudi za koje se podiže spomen-obilježje;
- 2) naziv subjekta koji podiže spomen-obilježje,
- 3) vrstu i dimenziju spomen-obilježja;
- 4) mjesto podizanja spomen-obilježja;
- 5) tekst koji će biti ispisan na spomen-obilježju;
- 6) rok i uslovi za podizanje spomen-obilježja;
- 7) naziv obveznika održavanja spomen-obilježja.

Član 21

Odluka o podizanju spomen-obilježja davanjem naziva javnoj ustanovi ili javnom preduzeću sadrži:

- 1) podatke o javnoj ustanovi ili javnom preduzeću kojem se daje naziv (vrsta, mjesto i dr.);
- 2) podatke o osnivaču javne ustanove, odnosno javnog preduzeća;
- 3) naziv koji se daje javnoj ustanovi, odnosno javnom preduzeću;
- 4) način i mjesto ispisivanja, odnosno isticanja naziva javne ustanove ili javnog preduzeća.

Član 22

Odluka o podizanju spomen-obilježja davanjem naziva naselju ili javnom objektu sadrži opis granica i naziv naselja, odnosno javnog objekta kojem se daje naziv.

Član 23

Skupština opštine dužna je da nadležnom organu dostavi odluku o podizanju spomen-obilježja u roku od osam dana od dana donošenja odluke.

Član 24

Za spomen-obilježje koje se podiže izgradnjom spomen-objekta, nakon donošenja odluke iz člana 20 ovog zakona, organ lokalne uprave nadležan za poslove građevinarstva, na zahtjev subjekta koji podiže spomen-obilježje, izdaje građevinsku dozvolu za izgradnju spomen-objekta, u skladu sa zakonom.

Spomen-obilježje iz stava 1 ovog člana ne može se podizati bez dozvole za građenje spomen-objekta.

Član 25

Nakon izdavanja građevinske dozvole za izgradnju spomen-objekta, subjekat koji podiže spomen-obilježje dužan je da objavi javni konkurs za izradu arhitektonskog i umjetničkog rješenja spomen-objekta.

Ocjenu i odabir arhitektonskog i umjetničkog rješenja spomen-objekta vrši stručna komisija koju obrazuje predsjednik opštine.

Troškove rada komisije iz stava 2 ovog člana snosi subjekat koji podiže spomen-obilježje.

Član 26

Subjekt koji podiže spomen-obilježje dužan je da spomen-objekat izradi u skladu sa arhitektonskim i umjetničkim rješenjem koje je odabrala stručna komisija iz člana 25 stav 2 ovog zakona.

Član 27

Organi lokalne uprave nadležni za poslove kulture i građevinarstva dužni su da spriječe bespravno podizanje spomen-obilježja, donošenjem rješenja o zabrani podizanja, odnosno o uklanjanju bespravno podignutog spomen obilježja.

III. ZAŠTITA I ODRŽAVANJE SPOMEN-OBILJEŽJA

Član 28

Organ lokalne uprave nadležan za poslove kulture vodi registar spomen-obilježja na teritoriji opštine.

Nadležni organ vodi Centralni registar spomen-obilježja na teritoriji Crne Gore.

Sadržaj i način vođenja registara iz st. 1 i 2 ovog člana i kriterijume za utvrđivanje vrste spomen-obilježja propisuje nadležni organ.

Član 29

Zaštita spomen-obilježja je sprječavanje njegovog oštećenja ili uništenja, kao i neovlašćene izmjene, dorade, izmještanja, zamjene ili uklanjanja.

Opština, preko organa lokalne uprave, obezbjeđuje zaštitu spomen-obilježja na svojoj teritoriji.

Skupština opštine može propisati uslove za pristup posjetilaca određenom spomen-obilježju.

Član 30

Održavanje spomen-obilježja obuhvata tekuće i investiciono održavanje spomen-objekta i uređenje njegove lokacije.

Spomen-obilježje mora se redovno održavati, na način i u mjeri kojom se obezbjeđuje njegov prvobitni izgled.

Član 31

Održavanje spomen-obilježja vrši subjekat koji ga je podigao, odnosno obveznik održavanja određen odlukom o podizanju spomen-obilježja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, opština obezbjeđuje održavanje spomen-obilježja koje je podigla Crna Gora, druga država ili međunarodna organizacija.

Ako je obveznik održavanja spomen-obilježja prestao da postoji ili ako iz objektivnih razloga nije u mogućnosti da vrši održavanje spomen-obilježja, održavanje spomen-obilježja obezbjeđuje opština.

Član 32

Crna Gora obezbjeđuje sredstva za održavanje spomen-obilježja iz člana 31 stav 2 ovog zakona i sredstva za obimnija održavanja spomen-groblja i drugih spomen-obilježja.

Sredstva iz stava 1 ovog člana obezbjeđuju se prema stvarnim potrebama koje utvrđuje nadležni organ u saradnji sa organom lokalne uprave nadležnim za poslove kulture u opštini na čijoj se teritoriji nalazi spomen-obilježje.

Član 33

Organ lokalne uprave nadležan za poslove kulture utvrđuje, po potrebi, a najmanje jednom godišnje, stanje spomen-obilježja na teritoriji opštine i upozorava obveznika održavanja na neophodnost preduzimanja potrebnih mjera i radova u određenom roku.

Ako obveznik održavanja ne izvrši u određenom roku potrebne radove na održavanju spomen-obilježja, organ lokalne uprave nadležan za poslove kulture izvršiće potrebne radove na spomen-obilježju na teret obveznika održavanja.

Član 34

Obveznik održavanja spomen-obilježja koji, zbog objektivnih razloga, nije u mogućnosti da vrši održavanje spomen-obilježja dužan je da o tome odmah obavijesti organ lokalne uprave nadležan za poslove kulture.

Član 35

U slučaju promjene namjene prostora, u skladu sa prostornim ili urbanističkim planom, spomen-obilježje može se izmjestiti na odgovarajuću lokaciju.

Član 36

Na zahtjev članova uže porodice lica sahranjenog u spomen-groblju, organ lokalne uprave nadležan za poslove kulture može, uz saglasnost nadležnog organa, dozvoliti prenošenje posmrtnih ostataka iz spomen-groblja u porodičnu grobnicu.

Ne može se vršiti prenošenje posmrtnih ostataka iz spomen-groblja bez dozvole organa iz stava 1 ovog člana.

Član 37

U postojećim spomen-grobljima i drugim spomen-obilježjima ne mogu se vršiti nova sahranjivanja.

Član 38

Izmjena, dorada, izmještanje, zamjena i uklanjanje spomen-obilježja vrši se po postupku propisanom za podizanje spomen-obilježja.

Član 39

Spomen-obilježje koje se može, bez oštećenja, odvojiti od objekta na kojem je postavljeno uklanja se skidanjem spomen-objekta.

Spomen-obilježje čiji se spomen-objekat ne može ukloniti skidanjem uklanja se rušenjem.

Ako je spomen-objekat ili dio spomen-objekta umjetničko djelo, uklanjanje spomen-obilježja vrši se skidanjem dijela spomen-objekta koji je umjetničko djelo i rušenjem ostalog dijela spomen-objekta.

Član 40

Izmjenu i doradu spomen-obilježja može, uz saglasnost autora umjetničkog i arhitektonskog rješenja, vršiti subjekat koji je podigao spomen-obilježje, odnosno opština ako je taj subjekat prestao da postoji.

Izmještanje spomen-obilježja na odgovarajuću lokaciju može vršiti organ lokalne uprave nadležan za poslove građevinarstva.

Uklanjanje spomen-obilježja skidanjem spomen-objekta ili dijela spomen-objekta vrši organ lokalne uprave nadležan za poslove kulture.

Uklanjanje spomen-obilježja rušenjem spomen-objekta ili dijela spomen-objekta vrši organ lokalne uprave nadležan za poslove građevinarstva.

Zamjenu spomen-obilježja vrši javna ustanova ili javno preduzeće kojem je naziv promijenjen, odnosno organ lokalne uprave određen odlukom predsjednika opštine.

Član 41

Organ lokalne uprave nadležan za uklanjanje spomen-obilježja obavijestice lice, odnosno subjekat koji je podigao spomen-obilježje o danu uklanjanja spomen-obilježja i pozvati ga da preuzme umjetničko djelo sa uklonjenog spomen-obilježja.

Ako je lice, odnosno subjekat koji je podigao spomen-obilježje prestao da postoji ili ako se ne odazove pozivu da preuzme umjetničko djelo sa uklonjenog spomen-obilježja, umjetničko djelo će se ponuditi autoru djela, odnosno njegovim nasljednicima.

Ako se autor ili njegovi nasljednici ne odazovu pozivu da preuzmu umjetničko djelo sa uklonjenog spomen-obilježja, to umjetničko djelo ponudiće se nadležnom muzeju.

Ako ni muzej ne preuzme umjetničko djelo sa uklonjenog spomen-obilježja, sa tim umjetničkim djelom postupiće se kao sa stvari koja nema umjetničku vrijednost.

IV. NADZOR

Član 42

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši nadležni organ.

Inspekcijски nadzor nad primjenom ovog zakona vrši inspektor za kulturnu baštinu.

V. KAZNE NE ODREDBE

Član 43

Ko ošteti, uništi, neovlašćeno izmijeni, doradi, izmjesti, zamijeni ili ukloni spomen-obilježje, podigne ili organizuje podizanje spomen-obilježja čije podizanje nije dozvoljeno kazniće se kaznom zatvora do tri godine.

Član 44

Novčanom kaznom od 100 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u državnom organu i organu lokalne samouprave ako ošteti, uništi, neovlašćeno izmijeni, doradi, izmjesti, zamijeni ili ukloni spomen-obilježje, podigne ili organizuje podizanje spomen-obilježja čije podizanje nije dozvoljeno.

Član 45

Novčanom kaznom od 100 eura do 2.000 eura kazniće se odgovorno lice u organu skupštine opštine, ako:

- 1) donese Program bez saglasnosti nadležnog organa (član 8 stav 2 i član 13 stav 1);
- 2) ne dostavi Program nadležnom organu u propisanom roku (član 13 stav 2);

- 3) donese odluku o podizanju spomen-obilježja koja nije u skladu sa Programom ili bez saglasnosti nadležnog organa (član 16 stav 1);
- 4) ne dostavi nadležnom organu odluku o podizanju spomen-obilježja u propisanom roku (član 23).

Član 46

Novčanom kaznom od 2.500 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) podigne spomen-obilježje bez odluke skupštine opštine (član 16 stav 4);
- 2) ne objavi konkurs za izradu arhitektonskog i umjetničkog rješenja spomen-objekta (član 25 stav 1);
- 3) ne izradi spomen-objekat u skladu sa odobrenim arhitektonskim i umjetničkim rješenjem (član 26);
- 4) ne održava spomen-obilježje koje je podigao (član 31 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u državnom organu, organu opštine, mjesnoj zajednici i pravnom licu novčanom kaznom od 100 eura do 500 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tačka 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 500 eura do 1.000 eura.

Član 47

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 1.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako bez dozvole organa lokalne uprave pokuša da prenese ili prenese posmrtnu ostatke iz spomen-groblja u porodičnu grobnicu (član 36 stav 2).

Član 48

Novčanom kaznom od 250 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu lokalne uprave, ako:

- 1) ne spriječi bespravno podizanje spomen-obilježja (član 27);
- 2) ne vodi registar spomen-obilježja (član 28 stav 1);
- 3) ne ukloni spomen-obilježje skidanjem spomen-objekta koji je umjetničko djelo (član 39 stav 3);
- 4) ne obavijesti lica, odnosno subjekte o uklanjanju spomen-obilježja ili ih ne pozove da preuzmu umjetničko djelo sa uklonjenog spomen-obilježja (član 41);
- 5) ne izvrši popis i ne ustanovi evidenciju objekata bespravno podignutih kao spomen-obilježja (član 51 stav 1);
- 6) ne ukloni u propisanom roku bespravno podignute objekte koji nijesu dobili status spomen-obilježja (član 53).

Član 49

Novčanom kaznom u iznosu od 250 eura do 500 eura kazniće se za prekršaj predsjednik opštine, ako:

- 1) ne obezbijedi zaštitu spomen-obilježja na teritoriji opštine (član 29 stav 2);
- 2) ne uvrsti objekte iz člana 50 ovog zakona u predlog Programa (član 52 stav 2).

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 50

Objekti podignuti kao spomen-obilježja poslije 15. novembra 1971. godine, bez odobrenja nadležnog organa, smatraju se bespravno podignutim.

Za objekat za koji se ne može utvrditi da je podignut prije datuma iz stava 1 ovog člana smatra se da je podignut poslije tog datuma.

Član 51

Organ lokalne uprave nadležan za poslove kulture dužan je da, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, izvrši popis i ustanovi evidenciju objekata koji su bespravno podignuti kao spomen-obilježja.

Sadržaj evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ.

Član 52

Objektima iz člana 50 stav 1 ovog zakona može se dati status spomen-obilježja po postupku propisanim ovim zakonom za podizanje spomen-obilježja, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Predsjednik opštine dužan je da sve objekte iz člana 50 ovog zakona uvrsti u predlog Programa.

Član 53

Objekti iz člana 50 stav 1 ovog zakona koji ne dobiju status spomen-obilježja u roku iz člana 52 stav 1 ovog zakona ukloniće se u roku od četiri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 54

Podzakonski akti u skladu sa ovim zakonom donijeće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 55

Započeti postupci izdavanja odobrenja za podizanje spomen-obilježja, u kojim do dana stupanja na snagu ovog zakona nije donijeta odluka, okončaće se po zakonu koji je važio u momentu podnošenja zahtjeva.

Član 56

Organi lokalne uprave nadležni za poslove kulture preuzeće evidenciju i dokumentaciju o spomenicima i spomen-obilježjima i o grobljima i grobovima jugoslovenskih boraca u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona i koristiti je za upis u registar spomen-obilježja.

Član 57

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o spomenicima i spomen-obilježjima, istorijskim događajima i ličnostima ("Službeni list SRCG", br. 26/71 i 6/88) i Zakon o grobljima, grobovima i drugim spomen-obilježjima jugoslovenskih boraca ("Službeni list SRCG", br. 8/64, 27/76 i 14/78).

Član 58

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. oktobra 2024. godine.